

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros Decretalium, Tomus ...

In Librum V. Decretalium, Per Quadraginta, Et Unum Titulos Distributum,
In quo agitur De Judicio criminali, exponendo primùm actiones in eo
judicio instituendas, & suscipiendas, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1709

Articulus II. De Saracenis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73064](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73064)

excommunicationem tamen latam in c. *si quis* 17. q. 4. non incurrit; quia Judæus jurisdictioni Ecclesiæ non subest; hinc Judex Ecclesiasticus non potest punire Judæum propter delictum Ecclesiasticum, seu in quantum agit aliquid contra jus canonicum, & leges Ecclesiasticas; cum his non ligetur: Potest tamen ex delegatione Principis Laici, cui temporaliter subest Judæus, si agat aliquid in contemptum Christianæ fidei; in quo, si graviter excedant, ex toto etiam territorio suo illos Princeps relegare potest, ut sæpe factum est, prout ostendit allatis exemplis Barbosa in c. *Sicut Judæi*, 9. h. t. n. 5. & alii.

ARTICULUS II.

De Saracenis.

629 **I**n fidelitas *Saracenorum*, est species paganismi, de quo n. 619. dicti sunt etiam *Agareni* ab Agar ancilla Abrahamæ, & alio nomine *Ismaëlita* ab Ismaële filio utriusque, à quibus ducunt originem, teste Josepho lib. 1. Antiq. cap. 20. dicti *Saraceni* à Sara, a qua mendaciter finxerunt se genus traxisse, ut ignominiam declinarent. At Stephanus Græcus 1. de Urbibus, scribit, *Saracenos* fuisse populos post Nabathæos in Arabia, tales nominatos à *Saraca* Urbe Arabia. Hi, Mahometi falsi prophetæ institutis, & documentis imbuti Persas superarunt. Ex quo factum est, ut nomen gentis in nomen sectæ Mahometanæ transierit. Inter Saracenos sunt quidam vocati *Samaritani* à Samaria Civitate, qui receperunt quinque libros Moysis, sed prophetas respueverunt. Unde differunt à Saracenis; quòd hi nec vetus, nec novum testamentum recipiunt. Cæterum sub præfati titulo sub nomine *Saracenorum* veniunt omnes pagani, qui vel in gentilium cœcitate perdurantes idolis serviunt, vel impia Mahometis dogmata sequuntur, ut notat Zoësius h. t. n. 1.

630 Circa hos, jure communi canonico, Christianis plura interdictione sunt. Nam 1. Christiani Saracenis arma, ferrum, & ligamina (seu lignamina) galearum deferentes, dum ad impugnandos Christianos ea subministrant, excommunicationi, & aliis poenis subjacent. c. *Ita quorundam* 6. h. t. Idem statuitur in eos Christianos, qui in navibus & piraticis Saracenorum, regimen, & curam gubernationis exercent, ubi ad-

ditur, ut tales per Christianos Principes, & Civitatum Consules rerum suarum privatione mulcentur, & Capientium servi fiant. Deinde in eodem c. statuitur, ut per Ecclesias maritimarum urbium crebra, & solemniter eorum excommunicatio promulgetur. In c. *ad liberandum*, 17. eod. prædicta rursus confirmantur; & quibusdam additis, statuitur, ut talibus ultra prædictas poenas, premium S. Ecclesiæ non aperiat, nisi totum, quod ex tam damnato commercio perceperunt, & tantundem de suo in subsidium terræ S. submiserint; & si solvendo non fuerint, aliis poenis in aliorum exemplum subdantur. *Armorum* autem nomine hoc loco veniunt ea omnia, quæ ad pugnandum tam defensivè, quàm offensivè deserviunt. Barbosa in c. *Ita quorundam*, n. 4. nomine *ferrum* in hoc textu intelligitur tam factum, quàm infectum, seu non laboratum; nomine autem *ligaminum* (seu rectius, *lignaminum*) venit lignum, ex quo fieri solent triremes, & aliud quodvis genus navigii oblongi. Sic Barbosa cit.

Ad ulteriorem horum intelligentiam 631 not. 1. prohibitionem de non ferendis armis ad *Saracenos*, intelligi de omnibus inimicis nominis Christiani, qui actum, vel habitum (hoc est frequenter) gerunt bellum contra Christianos, odio Christiani nominis; non autem, si bellum gerant contra alios Paganos. Barbosa cit. n. 8. Not. 2. Prædictam excommunicationem esse latæ sententiæ, ut patet ex verbo *subjectos*; quia participium præteriti temporis, etiam in dubio, est latæ sententiæ, ut notat Barbosa n. 12. ex Tiraquello; & hodie esse de reservatis Bullæ in Cœna Domini; sic Barbosa n. 2. qui num. seq. docet ex Azor. p. 1. l. 8. c. 2. q. 4. in hoc textu cap. *ita quorundam* (quo fertur prædicta excommunicatio) per *Saracenos* non intelligi *Judæos*, & *Paganos*; sed, in Bulla Cœna. Not. 3. Licere Christianis, ire ad terras Saracenorum, ut à captivitate suos liberent, etiam lytrum solvendo, c. *significavit*, 11. h. t. probabiliter tamen esse pro lytro in dato casu non posse dari arma, & similia prohibita. Sic Barbosa in c. *significavit*, n. 2.

Not. 4. Nec post treugam factam inter Christianos, & Saracenos, sine incursum excommunicationis Christiano licere ad Saracenos prædicta prohibita deferre. c. *significavit* §. *illi quoque*. Per treugam autem intelliguntur *inducia*, seu *securitas* personis,

sonis, ac rebus concessa, ad tempus, ut dicitur c. 1. de treuga, & pace. Unde, qui facit treugam, non faciat pacem, nec desistit à bello, nisi ad tempus; gloss. in cit. c. significavit. V. Post treugam. Not. 5. Durante bello, inter Christianos, & Saracenos, nullas omnino merces, etiam aliàs non prohibitas; nullumque subsidium hostibus fidei præstare licitum esse sub poena excommunicationis latae sententiæ, c. quod olim 12. h. t. Not. 6. Cum prædictis decretalibus concordare Extravagantem 1. de Jud. inter communes, ubi insuper statuitur, ut tales, in diebus dominicis, ac festis publicè denuntientur excommunicati. 2. Ut sint perpetuò infames, incapaces testari, vel succedere ex testamento, aut ab intestato; ab omnibus actibus legitimis exclusi, bonis eorum ad fiscum devolutis: imò etiam jure civili, sub poena confiscationis omnium bonorum, & ipsius personæ, poenâ capitali, ejusmodi exportationes armorum prohibentur, ut dicitur L. 2. C. quæ res exportari non debent. Similes prohibitiones extant in Extravag. Copiosus, Joannis XXII. & Clement. Cedis. cod.

633 Not. 7. Christianis quoque prohibitum est, habitare simul cum Saracenis. c. Judæi. 2. h. t. nec licere quicquam illis vendere, ad eum finem, ut extruantur, fabricentur, aut muniantur idolorum fana, c. Consultat. 7. eod. licet tamen missis ad conversionem fidelium, servatâ tempo. um qualitate vesci cibis, qui ab illis apponuntur, c. quam sit eod. Not. 8. Saracenos (idem est de Judæis) qui habitant in terris Christianorum, debere uti habitu, à Christianis distincto; & in die passionis Domini non debere in publicum progredi, c. in nonnullis, 15. eod. nec capaces esse publicorum munerum inter Christianos. Sic Barbof. in c. Cum sit, eod. quomodo autem eis regalia vendi possint, constat ex dict. de Judæis, supr.

ARTICULUS III.

De Servis Judæorum, & Saracenorum.

634 Supponendum, *Servum* propriè, ac strictè acceptum, esse, qui jure gentium, vel civili, dominio alterius contra naturam subijcitur. Hic autem nomen *Servi* latissimè sumitur, prout dicitur à *Serviando*, ita, ut eo nomine comprehendantur, famuli, & famulantes alicui pro

mercede, seu stipendio. Sic Vallengis hic s. additur autem; his præmissis: In c. 1. de Judæis statuitur, ne ullus Christianus Judæo serviat, & cuilibet permittatur, Christianum, servum Judæi, ab hoc, sive ad ingenuitatem, sive ad servitium, duodecim solidis redimere; quod etiam dicendum est, si servus Judæi desideret fieri Christianus, & à Domino non permittatur, sic. c. presenti, h. t. Hinc deducit Barbofa ex cit. c. 1. quòd Princeps secularis non possit permittere in suo regno, quod Judæi habeant mancipia Christiana. 2. Quòd Episcopi non possint in hoc puncto dispensare. 3. Quòd si Servus asseratur emptus ab infideli, causa matrimonii, & infra sex menses expositus, emptorem non invenerit, duodecim solidis persolutis liber efficiatur; potest tamen Judæus Christianum habere in adscriptitium, in consequentiâ ruris, quod possidet, c. Multorum, h. t. Azor. p. 1. l. 8. c. 22. q. 8. An vero Judæis liceat suorum liberorum habere Nutrices Christianas constat ex Artic. 1.

ARTICULUS IV.

Quale peccatum sit transgressio prædictorum Canonum?

R Esp. in iis casibus, ubi agentibus con- 635 trarium ei, quòd dictis canonibus statutum est, apponitur poena excommunicationis latae sententiæ, transgressionem ex genere suo esse peccatum grave. Nam commissio peccati, cui statuitur in poenam excommunicatio simpliciter, semper est mortalis ex genere suo; hæc enim poenâ semper supponit peccatum grave, ut dicemus infra de sent. excôm. In reliquis autem, ubi transgressioni non statuitur poena, supponens peccatum grave; sed lex procedit præcisè prohibendo communicationem, propter periculum perversionis ad recessum à vera, & amplexum falsæ Religionis, transgressio pariter ex genere suo mortalis erit, ubi periculum est proximum. Nam sine graviter prohibito, graviter quoque prohibitum est, exponere se periculo proximo talis finis. Denique in his, in quibus inimicis crucis Christi, & Christiani nominis hostibus, præsertim constanter talibus, prohibetur subministrare arma, & similia, quibus in bello, & hostilibus invasionibus vehementer juvantur ad eum finem, qui est Christianos invadere.